

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

КУРСОВА РАБОТА

ПО МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА ВАЕВ406D

НА ТЕМА:

ПРИЛОЖЕНИЕ НА НЕОМЕРКАНТИЛИСТИЧНАТА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА В СТРАНИТЕ С НОВОВЪЗНИКВАЩИ ПАЗАРИ

Изготвил:

Проверил:

София, 2015

УВОД

Впечатляващото развитието на икономиките от Източна Азия е обект на различни теоретични дебати. За разлика от традиционните неокласически наблюдатели, много хетеродоксални икономисти, които са запознати с институционалните особености на региона смятат, че неговата отличителна производителност се дължи на ролята на държавата, а не на пазарни сили¹. Анализът на азиатския модел на развитие обикновено се извършва в рамките на националната икономика. Метафорично, моделът може да се разглежда като плат, изтъкан от различни нишки, като например доброто макроикономическо управление и стабилност, компетентна бюрокрация, симбиотиката държава-бизнес, общественото контролирано финансиране за развитие, индустриалната политика в широк смисъл, и т.н. - които са тясно свързани с държавата. С една дума, развитието на Източна Азия се дължи значително на отделните държави.

От друга страна, новото явление на регионален динамизъм, особено след средата на 1980, също така е привлякло интелектуалното внимание, като често се прилага парадигмата „Flying Geese” (FG), за да се обясни на процеса на регионално догонване. Предполага, че йерархично подредените регионалните икономики систематично създават сравнителни предимства чрез „честа” миграцията на промишлени дейности. Имплицитно се приема, че „късните” индустриализирани страни могат да догонят - рано или късно - вместо постоянно да остават слаборазвити, при условие, че те самите са свързани с първите от гледна точка на пазарния регионализъм.

1. Исторически преглед на понятието „развиваща се” държава

Идеята, че държавата трябва да играе централна роля в икономическото развитие датира от предмодерния меркантилен период. Като цяло, в реалността на пазарните неуспехи (включително конкуренцията на несъвършен пазар, необходимостта от обществени блага, положителни и отрицателни екстернални ефекти, произтичащи от производството и потреблението и т.н.) отдавна се идентифицират като основен аргумент за държавната интервенция². И по-скоро, от кейнсианската революция от 1930 г., идеята за държавната намеса в макроикономиката, особено при справянето с принудителна безработица, се е превърнала в любима теория³.

---

¹ Radice, 2009, с.1153

² UNCTAD, 2009, с.29032

³ Routley (2012)

В началото на следвоенния период, периодът на анти-колониализма, теорията за развитие определя държавата като основен агент за развитие на новите независими държави. В резултат на това, „държавата” в повечето от тези страни е предприела инициатива за планиране на развитието, често в рамките на петгодишен хоризонт на планиране. Разбира се, тези държави са участвали широко в различни аспекти на националната икономика, с политически и институционални инициативи, например, определяне на цените на стоките и услугите, както и регулиране на труда, валутния и финансов пазари. Отчасти се дължи на влиянието на социалистическото мислене, много държави също изградени големи държавни предприятия (ДП) в обществените услуги, национализирана минното дело и селското операции.

Концепцията за развиващата се държава се основава на предполагаемата роля на държавата за улесняване на структурния прехода от едно примитивно / аграрно до модерно / производствено общество. Развиващата се държава е трябвало да играе ролята на социален инженер (т.е. ролята на реструктуриране на националната икономическа система) за насърчаване на дългосрочно (промишлено) развитие. В много случаи, подпомагането на растежа - предпоставка за структурен преход - се основава на появата на един земеделски излишък, който може да бъде прехвърлен към нововъзникващите модерни сектори. Цялата схема напомня за дуалистичния модел на Луис (1954), където „модерния” (производствен) сектор е незаменим като абсорбира труда от „примитивния” (земеделски) сектор⁴. Индустриалната политика, която е в основата на действията на развиващата се държава, има за цел да създава една конкурентоспособна и динамичност на производствения сектор, или накратко, да уляснява индустриализацията.

Считало се е, че производственият сектор има специална роля в растежа поради неговата голяма възможност за генериране на високи нива на производителност (особено в ранните етапи на развитие) и външни фактори⁵. Еванс твърди, че основната цел на развиващата се държава е да насърчи производствената структура да премине на едно следващо като по този начин се заемат по-добри ниши в глобалното разделение на труда⁶. Развиващата се държава е ангажирана с решаването на конфликти в процеса на социално реструктуриране на текущите като в резултат на тези процеси има

---

⁴ Lewis A (1954). *Economic Development with Unlimited Supply of Labour*. *Manchester School of Economics and Social Studies*, 22 (2): 139–191.

⁵ Weiss J (2011). *Industrial Policy in the Twenty-first Century*. UNU-WIDER Working Paper No. 2011/55, с.2

⁶ Evans P (1995). *Embedded Autonomy: States and industrial transformation*. Princeton, Princeton University Press, с.7-8